

Helsingfors/Mariehamn 22.11.2023**Nr 48/23****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
20.9.2023, nr 240 och
242/2023.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 20.9.2023 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av lagtingsordningen för Åland,
2. Landskapslag om ändring av landskapslagen om landskapets finansförvaltning.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Lagtingsordningen för Åland och landskapslagen om landskapets finansförvaltning ändras i syfte att införa ett finanspolitiskt ramverk. Lagtinget berättigas att fatta beslut om riktlinjer som sträcker sig längre fram i tiden än följande finansår. Avsikten är att lagtinget ska besluta om finanspolitiska mål och riktlinjer för landskapets verksamhet i form av kostnadstak och överskottsmål. Kostnadstak innebär att lagtinget på förslag av landskapsregeringen fastställer en maximal nivå för landskapets kostnader. Landskapsregeringen ska också lämna ett förslag till överskottsmål, det vill säga mål för landskapets finansiella sparande som sedan beslutas av lagtinget. Benämningen tilläggsbudget ändras till ändringsbudget. Ökade kostnader inom ett område ska finansieras genom minskade kostnader inom ett annat. Förslagsanslagen i budgeten avskaffas och ersätts med ramanslag.

Ändringen av lagtingsordningen för Åland har tillkommit i den ordning som föreskrivs i 69 § 2 mom. i självstyrelselagen, vilket lagtingsordningens 64 § förutsätter.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 1 och 2 punkterna i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om lagtingets organisation och uppgifter samt val av lagtingets ledamöter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter, landskapets tjänstemän, tjänstekollektivavtal för landskapets anställda samt disciplinär bestraffning av landskapets anställda.

Bestämmelser om landskapets ekonomi finns i 7 kap. i självstyrelselagen. Enligt 44 § åtnjuter landskapet Åland ekonomisk självstyrelse på det sätt som anges i självstyrelselagen. Lagtinget antar budget för landskapet Åland. Närmare bestämmelser om landskapets budget utfärdas genom landskapslag. Landskapet Åland kan uppta lån samt emittera obligationslån för självstyrelsens behov. Föreliggande landskapslagar är förenliga med dessa bestämmelser.

Eftersom landskapets allmänna styrelse och förvaltning enligt självstyrelselagens 3 § 2 mom. ankommer på Ålands landskapsregering och de myndigheter som lyder under den, är det möjligt att i 32 § i landskapslagen om ändring av landskapslagen om landskapets finansförvaltning inta bestämmelser som berättigar landskapsregeringen att utfärda närmare bestämmelser om landskapets finansförvaltning, såvida det inte med stöd av någon annan uttrycklig bestämmelse ska föreskrivas i lag eller förordning om dessa frågor.

Av handlingarna har Ålandsdelegationen inte kunnat utläsa om rådets direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk beaktats vid föreliggande lagstiftning. I direktivet fastställs närmare regler för hur budgetramverken i medlemsstaterna ska vara utformade. Artikel 3 i direktivet förutsätter att medlemsstaterna för de nationella systemen för offentliga räkenskaper inrättar offentliga räkenskapssystem som heltäckande och konsekvent omfattar den offentliga sektorns alla undersektorer samt innehåller nödvändig information för att ta fram bokföringsuppgifter med syftet att framställa uppgifter baserade på ENS 95-standarden. Även artikel 12 förutsätter att medlemsstaterna tillser att åtgärder som vidtagits för iakttagande av kapitlen II, III och IV är konsekventa och täcker alla offentliga undersektorer.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagarna faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Tillämpningen av bestämmelserna i 10 § och 14 § i landskapslagen om ändring av landskapslagen om landskapets finansförvaltning förutsätter att även landskapslagen om ändring av lagtingsordningen för Åland träder i kraft.

Närvarande Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare